

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1918 kl. 4 e. m.

*Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13,
i anledning av väckt motion om åstadkommande av offent-
lighet vid vetenskapliga experiment på levande djur å
vissa läro- eller forskningsanstalter.*

Motionen. I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 55, har herr Wavrinsky hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes förordna om full offentlighet genom noggrann protokollföring vid vetenskapliga experiment på levande djur på av staten uppehållen eller understödd läro- eller forskningsanstalt.

I avseende å motiveringen till denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Inhämtade yttranden. Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden över motionen från universitetskanslern, medicinska fakulteterna vid universiteten i Uppsala och Lund samt Karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkollegium och lärarkollegiet vid veterinärhögskolan, varjämte Nordiska samfundet till bekämpande av det vetenskapliga djurplågeriet till utskottet inkommit med yttrande i ämnet. Nämnda samfund ansluter sig i allt väsentligt till motionen. De i ärendet hörda myndigheterna hava samtliga ställt sig avvisande mot motionens hemställan. Utskottet vill i detta sammanhang meddela, att andra kammaren den 12 innevarande april avslagit en där väckt och med förevarande likalydande motion.

På av motionären given anledning vill utskottet inledningsvis erinra, dels *Utskottet.* att det lagstadgande, som med straff belägger uppenbar grymhet mot djur, gäller lika för alla, dels ock att föreläsningar och demonstrationer, vid vilka vivisektion förekomma, ofta äro offentliga och att eljest vivisektion i regel försiggår under sådana förhållanden, att straffbara fall och uppenbar grymhet svårligen skulle kunna undgå att bli kända.

Utskottet vill emellertid icke förneka, att missbruk vid enstaka tillfällen möjligen förekommit eller eventuellt kan komma att inträffa. Att i anledning härav stifta ny lag torde dock ej vara tillrådligt, om därigenom en legitim och för människosläktet välsignelsebringande verksamhet blir lidande.

Motionärens nu ifrågavarande förslag går ut därpå, att varje vetenskapligt experiment på levande djur, som utföres inom av staten uppehållen eller understödd institution, skall protokollföras med tydligt angivande av experimentets art, ändamål och tidslängd samt kvantiteten av eventuellt använda bedövningsmedel och tiden för dessas användande i förhållande till tiden för experimentets utförande, liksom övrigt som kan tjäna till belysande av experimentets karaktär. Utskottet anser för sin del en dylik protokollföringsskyldighet onödig för det syfte motionären angivit. Ett dylikt band på den fria forskningen skulle även medföra avsevärda olägenheter. De anteckningar vid experimenten, som äro nödvändiga för forskningsarbetet, medföra redan nu ett tidsödande arbete, som visserligen forskaren måste underkasta sig, i den mån det är nödvändigt för hans verksamhet, men att förändra dylika anteckningar över de gjorda försöken till protokoll av den beskaffenhet, som en offentlig handling bör äga, stöter givetvis på betydande praktiska svårigheter och skulle framför allt i onödan belasta vetenskapsmannen med en hans arbete tyngande börda. Protokollens karaktär av offentliga handlingar skulle dessutom kunna beröva forskaren hans rätt att i första hand tillgodogöra sig resultatet av sitt arbete. Och vad effektiviteten av en föreskrift av omförmäld art beträffar, bör den efter motionärens bedömning bli skäligen ringa, då det nämligen i »de långt vanligare fall, då sinnesråhet eller likgiltighet för djurens lidande föreligga» mera sällan torde inträffa, att djurplågaren förde sina protokoll just så, att de vid domstol kunde leda till hans fällande.

Då sålunda de föreslagna åtgärderna enligt utskottets mening äro dels obehövlige dels ock i sin tillämpning skulle bli ineffektiva samt för den fria vetenskapliga forskningen menliga, anser sig utskottet böra hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 april 1918.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Magnusson, Bergman, Hulting, Schyller, Oscar Olsson och Petterson.*
